

„Úgy hívogatlak a barbár zsvajban”
(Tóth Árpád: A tympanon istennőjéhez)

2020. február, X. évfolyam 1. szám
Megjelenik évente négyszer

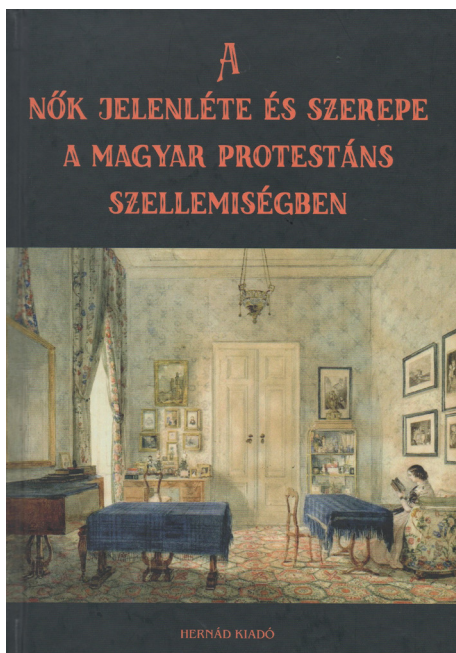
A nők jelenléte és szerepe a magyar protestáns szellemiségben

Szerkesztők: Dienes Dénes, Kegyes Erika, Veres Ildikó

A 2019-ben megjelent kötet a „Reformáció 500” apropóján megrendezett emlékkonferencia tanulmányait tartalmazza. A szerzők és szervezők nagy érdeme, hogy a protestáns tanok megjelenésének első pillanatától egészen a jelenig ragadnak meg témákat és szövegeket, illetve a figyelmes szerkesztés eredményeképp egyfajta kronologikus ívet vázolnak az olvasók elé.

Király Anna

A reformációkutatás számos szempontból közelített már a kötetben elemzett szövegek többségéhez, nem egyszerű újdonságot felfedezni, azokat. Eddig is voltak hasonló irányú törekvések a reformáció témáját illetően – a nők és nőiség lehetőségein, eredményein keresztül látni ezt – viszont a vállalat eddig nem látott nagyságú. Jelentősége abban rejlik, hogy történetiségben gondolkodik: összefüggéseket, próbálkozásokat és sok esetben tendenciákat is felfedezhet a figyelmes olvasó. Ezzel a könyv a reformáció egy eddig rejtett narratíváját tárja fel. Természetesen egyetlen, akár 400 oldalas kötet sem képes átfogó képet adni egy ennyire kiterjedt és messze ható témakörben – ez nem is célja. Mégis, ha csak vázlatot nyújt, máris kijelölte az utat a tudományágak előtt egy eddig kevésbé járt úton.

lehetőségeiről és kötelezettségeiről. Az összefoglaló, általános ismereteinket rendszerező írások között azonban részletekbe merülő szövegeket is olvashatunk. S. Sárdi Margit írása például szorososan Petrőczy Kata Szidónia műveivel foglalkozik. A kötet kronológiájának sérülékenysége adja, hogy nem teljesen arányos az egyes időszakokból felvillantott tanulmányok megoszlása, nem minden fejezetben találunk közeli és távolabbi nézőpontot egymásra vetülni. Ez a hiány azonban hangsúlyossá teszi a további kutatási lehetőségeket és kiemeli szükségességüket.

Habár a meghatározó nézőpont nem új, a kötet fontos gesztust tesz a nemzetközi reformációkutatás felé magyar irányból is. A stílus, amivel a nők szerepét meghatározzák, az egyes tanulmányok, valamint

A 16. századtól folyamatosan távolodva a női újságírókig, Szabó Magda regényekig, végül az irodalmi jelenig vezet minket a kötet 22 tanulmánya. Öt egységre tagolódik a kötet, melyek közül az első címe *A nők jelenléte a magyar reformáció kezdeti szakaszában*. Ebben általános képet kapunk a reformáció terjesztéséről, a nők

(az egységes szerkesztésnek köszönhetően) a könyv egész beszédmódja sem idealizálja vagy nagyítja fel a jelentőségét bizonyos eseményeknek, személyeknek, csak mert saját szempontjának az jobban megfelelne. Ez a tudományos objektivitás az, ami képes a nők formáló erejét bármely kontextusban igazi valójában feltüntetni.

Feldolgozni kötelesség

Kritika Harag Anita: *Évszakhoz képest hűvösebb* című novelláskötetéről

Petneházi Erzsébet Emlékezni, a halállal szembenézni, feldolgozni sokféleképpen lehet: sírfelirattal, végtisztességgért folytatott tragikus harccal vagy egy filozofikus, Duna-parti elmélkedéssel. De legyünk őszinték: a valóságban vízízű kávét vennénk a kórház folyosóján lévő automatából, üzeneteket váltanánk a család többi tagjával (evett-e rendesen a nagy), az ingatlan.com-on próbálnánk rendezni az ügyeket, zsákokba pakolnánk a ruhákat és a szemetet, vagy épp hagynánk, hadd hordjanak el mindent a „dögkeselyű”-szomszédok, hiszen úgyis mindegy már. Harag Anita tömör és lényegre törő novelláinak hősei is pont ezt teszik, miközben fontos identitáskérdések merülnek fel a vegetarianizmussal, a kávé erősségével, a bor édességével vagy a jókislánysággal kapcsolatos vitákba keveredve – ki mással, mint a legközelebbi hozzátartozóikkal.

Fotó: Valuska Gábor

A hagyományos értelemben vett család (testvérek, szülők, nagyszülők) és a még alakuló, de már mély nyomot hagyó párkapcsolatok viszonyrendszerei állnak a kötetet alkotó novellák középpontjában. Ezek a kapcsolatok közel sem zökkenőmentesek, a szereplőknek sokszor meg kell küzdeniük a mélyebb kapcsolódás eléréseért. A családtagok közt kialakult távolság gyakran már a megszólításban megmutatkozik: a kötetnyitó *Ásványvíz* című novellában az unoka Magdának hívja nagymamáját, akire az évek során egyre több dolog miatt haragszik, a *Székesfehérvártól nyugatra* címűben pedig a rég elköltözt apa Istvánként él tovább lánya emlékezetében.

Az elidegenedés oka a generációk közti nézetkülönbség.

Az első novellában ez a vegetarianizmus kérdése köré szerveződik: míg Nóra tudatosan nem eszik húst, a nagymama képtelen megérteni unokája motivációit és kolbászt csempész a rakott zöldségbe. A térbeli közelség, az egy háztartásban élés kényszere pedig csak mé-

lyíti a Nórában fortyogó indulatokat. Ezek a konfliktusok azonban a látszat ellenére sem távolítják el őket végleg egymástól: a Magda halála után meglebbenő függöny érzete bizonyítja, hogy Nóra ezután is magán fogja érezni nagyanyja figyelő tekintetét. Felfokozott érzelmek, drámai egymásra borulások helyett az ilyen apró, de belülről fakadó és jelentőségteljes momentumok a feloldozások a szereplők életében. A kapcsolódás nehézségének, egyben kényszerének oka a családi kapcsolatok kettősségében, az örökölt hasonlóságok és az egyéni különbségek közti feszültség identitásformáló erejében rejlik. A családtagok karakterének egyszerre párhuzamos és ellentétes felépítése megfigyelhető például a *Székesfehérvártól nyugatra* című elbeszélésben. Apa és lánya külső vonásai közt feltűnő a hasonlóság: „Gyerekként szerettem a vastag számát, egyenes orromat, kék szememet. Anyu is szerette István vastag száját, egyenes orrát és kék szemét.” (33) Azonban míg az apán elhatalmasodott az önpusztító alkoholizmus, a lánya egészségtudatosan él: arra is odafigyel, hogy elég vizet fogyasszon egy nap. A párkapcsolatot illetően pedig mintha szándékosan az apjával ellentétes férfit választott volna – barátja, Ádám ugyanis alkoholmentes sört iszik.

A párkapcsolatok alakulása, a felek esetleges eltávolodása, az ellentétes motivációk szintén helyet kapnak a kötetben.

A tartós kapcsolat létrehozása, a családalapítás kimondatlan kényszere pedig éppen olyan nyomasztó módon telepszik a szereplőkre, mint az érzelmileg elidegenedett szülőkkel, nagyszülőkkel való konfliktusok rendezésének igénye. A *kutya a szőnyegre pisil* című novellában például az együtt élő pár (Ákos és Eszter) különböző módon viszonyul a családalapítás és a közös jövő kérdéséhez, azonban érzéseiket nem közvetlenül, hanem a kisállatukról való gondolkodás által ismerhetjük meg. Bogi, a kutya ugyanis egyszerre válik egyfajta gyerekpótlékká és a közös jövő zálogává, ami ellen azonban Eszter megrázó módon tiltakozik: „Bogi közben [...] figyel, hogy kiesik-e a csirkemell. Nem esik, hiába nézi. Ne is gondolj rá, mondja neki Eszter. Egy pillanatra elgondolkodik, mi lenne, ha leesne, a kutya megenné, allergiás lenne rá. Azt is elképze-
li néha, hogy a torkán akad egy csont.” (96)

A szűkebb család és a párkapcsolatok diszfunkcionalitása mellett a nyelvi, kulturális idegenség is eltávolíthatja az embert a közösségtől, amelybe tartozni vágyik – erre egy munkahelyi környezetben látunk példát. Az ukrán Ljubov egy mult cég magyar irodájában dolgozik, és mivel csak angolul tud kommunikálni munkatársaival, a természetes ritmusból, spontán beszélgetésekből teljesen kiszorul. Azonban ennek az idegenségnek humoros, ironikus aspektusai is felvillannak Ljubov megfigyeléseiben: „Ketten beszélgetnek, az egyik jóval hangosabb, mint a másik, és sokat mondja a mondanivalója előtt azt a betűt, amit ő nem tud kiejteni.” (16)

A hűvösség, a nehéz helyzetek és az ellentmondásos kapcsolatok mellett így válik a feloldás, a humor is a könyv fontos elemévé.

Ezáltal a 13 novellából álló kötet képes megszüntetni a feszültséget, amit a felvillanó életsorsok hoznak létre, valamint a problémák változatos feldolgozási módjainak bemutatásával gondolkodásra is készíti az

olvasót. Persze így is fennáll a veszély, hogy a novellák közvetlen egymás után olvasva sűrű, nyomasztó hatást keltenek bennünk. Ami kissé egyoldalúvá teszi a művet, az a városi nézőpont egyedurialma, mely még a városon kívüli környezetben játszódó novellákban is jellemzi a főszereplőket. Ezt leszámítva egy jól szerkesztett, letisztult és elgondolkodtató alkotással állunk szemben. Nem véletlen, hogy a szerző nyerte el a 2018-as Petri György-díjat, melynek célja a tehetséges fiatal alkotók támogatása. 2019-ben pedig a Magvető Kiadó megjelentette Harag Anita első kötetét, amire már te is kíváncsi vagy – ne feledd, a cím: *Évszakhoz képest hűvösebb*.

Kiskarácsony, nagykarácsony

Mi is az a pikkujoulu? Finnországban a karácsonyt megelőző hetekben tartott ünnepség, amely nem egyezik meg a karácsonnyal és annak hagyományos szokásaival. Ott leginkább munkahelyek, szervezetek és baráti társaságok szerveznek ilyen jellegű összejöveteleket. A Pikkujoulu, azaz Kiskarácsony minden őszi félév utolsó heteiben kerül megrendezésre a Finnugor Nyelvtudományi Tanszék által is, így most sem maradhatott el ez a családi hangulatú, karácsony és vizsgák előtti kikapcsolódás.

Az idei ünnepséget december 10-én 17 órától tartottuk a Magyar Nyelvtudományi Intézet könyvtárában.

A rendezvényre való felkészülés már korábban megkezdődött, hiszen a glögi – mint ekkor szokásos ital – elkészítése hosszabb időt vesz igénybe. Az érkező vendégek segítettek a különféle ételek és italok, valamint az utóbbihoz szükséges poharak előkészítésében. Eközben minden olyan vendég, aki csomaggal is készült, egy nagy, piros puttonyba rakhatta az ide szánt ajándékát, ami később kiosztásra került. Miután mindenki elfoglalta

a helyét, egy képekkel illusztrált előadás vette kezdetét Izlandról, mialatt mi korvapuustikat (finn fahéjas csigát) rágcáltunk. Az előadás Szűcs Eszter Veronika személyes élményein alapult, aki a jelenlévőkkel megosztotta izlandi tapasztalatait és szebbnél szebb képeit is.

Ezután egy közös dallal próbáltuk becsalogatni a tanszék Joulupukkiját, aki az ajándékok szétosztásában segédkezett. „Joulupukki, joulupukki, valkoparta, vanha ukki.” – csendült fel a finn nyelvű mikulásváró dal. Erre természetesen megjelent az ajtóban Joulupukki az ajándékokkal. Megköszönte a dalt, majd megkérte a Kiskarácsony résztvevőit, álljanak sorba, hogy kioszthassa mindenkinek a neki járó csomagot. A továbbiakban kötetlen beszélgetés zajlott, jókedv uralkodott a társaságban. Új emberekkel ismerkedhettünk meg, új barátságok kötődtek.

Végére is erről szól a pikkujoulu: a jókedvről, a barátságos légkörről és a beszélgetésekről, amelyek nélkül talán meg sem történhetek volna.

Interjú Áfra Jánossal

Papp Gréta *Írásmódszertan címmel indul új, szabadon választható kurzus a Debreceni Egyetemen. Áfra Jánossal, a Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet oktatójával beszélgettünk a decemberi pilotkurzusról és arról, milyen ötletekkel készül a tavaszi félévre.*

Fotó: Polgár Tóth Tamás

Tympanon: December elején megszervezted a bevezető kurzust, ahol már olyan feladatokat próbáltál ki a hallgatókkal, amelyek részét képezik az új tárgynak. Honnan jött az ötlet, és miért tartod fontosnak a tárgy bevezetését?

Nem árt kimozdulni néha a komfortzónánkból, ennek a kurzusnak a kidolgozása egy új, inspiráló lehetőség volt számomra, és abban bízom, hogy az itt kipróbált gyakorlatok a szépírással kísérletező fiatalok számára részint felszabadító hatásúak, részint a tudatosság fejlesztésére is szolgálnak. A pilotkurzusra azokat az egyetemi hallgatókat invitáltam, akikkel korábban dolgoztunk már együtt a Hajdúböszörményi Írótáborban nyaranta tartott versszemináriumok és/vagy a MODEM Zöld kilincs művészeti kávézójában havonta megrendezett Versműhelyek alkalmával. A résztvevők jelentős része publikált már, legalábbis tájékozott volt a kortárs magyar irodalom területén, így egy biztos alapot építhettünk. Ez engem is arra ösztönzött, hogy

***a kreatív írás tanítása során
korábban megszokott sémákon
valamelyest túllendítő kísérletekbe
kezdjek.***

A kreatív energiák felszabadítását, kontrollálását szolgáló írástechnikákat, különféle – részben saját költői praxisom során kifejlesztett – módszereket teszteltünk decemberben, s ezek adják majd a vázát a szemináriumnak is.

Tympanon: Tehát olyan hallgatóknak ajánlanád a kurzust, akik már írnak, esetleg publikálnak, vagy legalább érdeklődnek a kortárs irodalom iránt?

A pilotkurzusnál szorosabb időkorlátokkal dolgoztunk, de a szeminárium a rendszeres találkozókat miatt valamivel nagyobb teret enged arra, hogy a résztvevők előismereteit, igényeit felmérve alapozzuk meg a közös munkát. Egyáltalán nem fontos tehát, hogy valaki publikált-e már, az sem elvárás, hogy a kortárs költészet terén tájékozott legyen. Az viszont igen, hogy nyitott legyen új technikák megismerésére, közös és egyéni szövegalkotási feladatok kipróbálására, illetve az eredmény megosztására, a kritikára. A beszélgetések és az otthoni feladatok persze egy bizonyos szintű kortárs irodalmi tájékozottság megszerzését is segíteni hivatottak.

Tympanon: A pilotkurzus egy többórás alkalom volt, amibe belefértetek komplexebb, időigényesebb feladatok is. Beszéltünk a versírás folyamatáról és nehézségeiről, a különböző technikákról, és egy kötetre való verssel is foglalkoztunk. Mondanál pár szót arról, hogy milyen módszereket próbáltál ki a csoporttal?

Az egyik feladat egy kollektív mű létrehozását jelentette játékos formában. Mindenki egy-egy sorral járult hozzá a később szerkesztés alá vetett szövegfolyamhoz, de úgy, hogy mindig csak az előző sort ismerte, és az szinte mellékessé is vált, hogy ki melyik sort írta, így bátrabban dolgozhattunk a létrejött szövegen. Felírtuk a táblára, s elkezdtek egységgé szervezni, szükség esetén átrendezni, kiegészíteni, de leginkább húzni. Miközben grammatikai, stílári, logikai és poétikai szempontból is következetessé tettük, számtalan fontos kérdést tisztáztunk a központosítási problémáktól a verstani kérdésekig. Emellett egy automatikus írás elsajátítását szolgáló, relaxációs-vizualizációs gyakorlatra építő feladatot is kipróbáltunk, aminek nagy sikere volt. Néhányan megosztották az eredményt is – kifejezetten izgalmas szövegek születtek döbbenetesen rövid idő alatt. Az általad is említett szerkesztési feladat pedig arra adott alkalmat, hogy mindenki megismerje, miképp zajlik egy kézirat kötetté szervezése. Például milyen szempontok alapján érdemes szelektálni a versek közül, hogyan szervezhetők ciklusokba a szövegek, mennyit

jelentenek a konnexeók, a megfelelő elrendezés, mi az, ami motívumként erősíti az anyag hatását, s mi az, ami már inkább önismétlésnek, közhelyesnek vagy modorosnak hat, és így tovább. A pilotkurzus egyik résztvevőjének kéziratát küldtem szét egy héttel a találkozótól, de név nélkül, így egy görcsöktől mentes, eleven párbeszéd alakult ki az anyagról. Egy-két szöveget mindenki kézhez kapott a helyszínen, és arról részletesebben is véleményt formált, tehát aprólékosabb korrektúrajavaslatokat is kapott a szerző.

Tympanon: Amikor először beszéltünk a kurzusról, azt gondoltam, hogy a Versműhelyekhez hasonló lesz: felolvassuk a verseket, majd elemezzük, javaslatokat teszünk. Bár tényleg volt ilyen része a bevezető kurzusnak, nagyon örültem, hogy sok mást is adott. Nagyon izgalmasnak találtam a közös alkotást majd szerkesztést, vagy a beszélgetéseket, amikor mindenki elmondta, hogyan, milyen körülmények között ír, javít.

Egy szerző teljes kötetre való versének rendszerezésére sem volt még példa a korábbi műhelyeken. Lényegében folyamatos verselemzés folyt, ami szerintem nemcsak a magyar szakosoknak vagy leendő tanároknak hasznos, hanem bárkinek, aki szívesen olvas verseket. A decemberi alkalom után említetted, hogy néhány feladat elmaradt, amit szívesen kipróbáltál volna. Milyen elképzeléseid vannak?

Szerettem volna a posztmodern szövegépítkezési stratégiák elsajátítására biztatni a résztvevőket. Bevitettem kortárs köteteket, és ezekből szabadon válogatva, inspirálódva, egy-egy konkrét szövegrészt rekontextualizálva, összekapcsolva kellett volna létrehozni koherens, önálló írást úgy, hogy az egyes szövegpanelek észrevétlenül feloldódjanak az új mű szövetében.

Tympanon: Izgalmasan hangzik, reméljük, hogy a kurzust felvevő hallgatókkal ezt is kipróbálhatjátok majd.

TympanON

Egy rendkívüli szerkesztőségi ülés margójára

A Debreceni Egyetem BTK Nyílt Nap programsora adott keretet a Tympanon szerkesztőségi ülésének, ahol a lelkes érdeklődők betekintést nyerhettek a szakos hírlevél műhelymunkájába.

Hogyan működik egy hallgatói lap? Erre adtak választ szerkesztőségünk tagjai, akik nemcsak az újságírástól, de a magyar szakról is átfogó képet festettek. Várakozásainkat jólesően felülmúlta vendégeink száma. Amellett, hogy a lapról érdeklődtek, kíváncsiak voltak a képzésünk milyenségére is. Elsősorban pályaválasztás előtt álló fiatalok – és remélhetőleg leendő magyarszakosok – tiszteltek meg minket jelenlétükkel, de hallgatótársaink közül is voltak résztvevők. Az ülésen elhangzott célkitűzéseink közül újból kiemelnénk, hogy hírlevelünk nem korlátozódik az egyetemi képzésre, hanem számos irányba nyitunk. Törekszünk a színes arculatra, és fontosnak tartjuk a publikálási lehetőség biztosítását a tehetséges hallgatók számára.

Fotók: Paál Zoltán

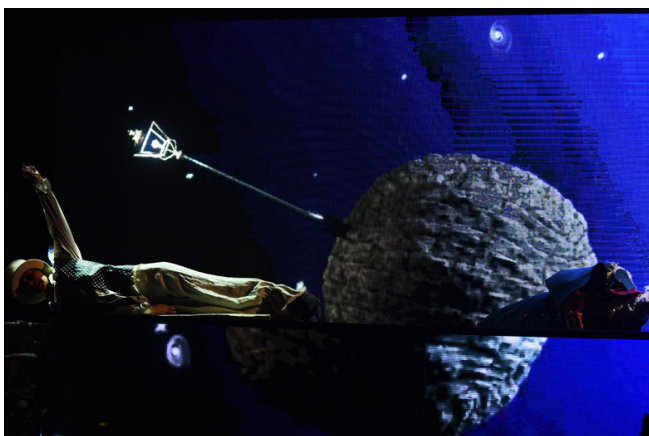
A színházi élményekhez semmi sem lehet hasonlatos. Ha szeretnél feltöltődni és maradandó élményekkel gazdagodni, a Csokonai Színházban a helyed, ahol két jól ismert könyv változik színdarabbá egy-egy este erejéig.

A kis herceg (rendezte: Vranycz Artúr)

Találkoztál már a kis herceggel? Szinte biztos, hogy igen. Ott van a könyvespolcodon, a barátaidban és a szívedben is. Január közepétől kezdve pedig a Víg Kamaraszínház színpadán egy új oldalát ismerheted meg.

Minden korosztály számára kitűnő választás az új előadás, mely bolygókon átívelő utazásra hív. Ugyan a fő célcsoportot az általános iskolások jelentik, azonban itt a felnőttek is újból gyermekké válhatnak, miközben ismét felfedezik, mi az igazán lényeges. A színdarab időtartama nem több egy óránál, ezért az alkotók igyekeztek a könyv lényegét megragadni, míg az ismert mondatok a színpadon új jelentéssel töltődtek fel. Az előadás erőssége a látványvilág és a képzelet tökéletes összehangolásából adódik. Nem veszi túl komolyan önmagát, számos esetben él a helyzetkomikum eszközével – nevetve tanít. Izgalmas látni, ahogy a színészek több szerepben is feltűnnek az előadás keretein belül, ugyanakkor eltérő személyiségeket testesítenek meg. A bolygók embertípusaira így mind ráismerhetünk a hétköznapiakban, az előadás végére pedig talán kicsit ráismerünk önmagunkra is.

Kinek ajánlom? Ez az előadás mindenki számára tartogat valamit, humorral kezeli a mély mondanivalót és hatásos módon adja át a történet üzenetét.

Fotók: Máthé András

A Pál utcai fiúk (rendezte: Keszég László)

Vannak előadások, amelyeket nem lehet elégszer megnézni, de legalább egyszer mindenkinek látnia kell. Ez a darab is egy ezek közül. Az egyik legjobb példa arra, amikor egy kiváló prózai szöveg dinamikus zenével és erős érzelmekkel ötvözve képes új élményt nyújtani. Igazi kaland elevenedik meg a színpadon, melyben a szabadságot grundnak, a barátságot Gittegyletnek hívják. A színészek hiteles játéka mindvégig uralja a teret, Bodnár Erik alakításában Nemecek önérzetes és bátor hőssé, nem pedig áldozattá válik. A cselekménnyel összefonódnak a táncjelenetek és a dalok, melyek a darab legnagyobb erősségei. Nem meglepő, hogy a Nemecek hangján olykor lágyan megszólaló dallamok, vagy a Vörösingesek seregében felhangzó indulók azonnal a közönség kedvencei lettek. A díszletekben és kellékekben az alkotók a minimalizmusra, a praktikusságra törekedtek, hogy az érzelmeké és az interakcióké legyen a valódi főszerep. Kolnay (Csata Zsolt) és Barabás (Hajós Szilárd) évvődése végigkíséri az előadást, az ő párosuk jeleníti meg a humoros, üde színfoltot.

Kinek ajánlom? Azoknak, akik hiszik, hogy a kötelező olvasmányok mindig tudnak újat mutatni, és kíváncsiak arra, itt hogyan történik ez meg.

Részletes szereposztást, fotókat és további információkat a Csokonai Színház honlapján találtok!

Három különböző karakterű női novellaszerzővel találkozhattak azok, akik a februári szeles estében a Desz24 terébe érkeztek. Azonban a benti meleg, már-már fullasztó levegőn kívül, a különbözőségek ellenére is érezhető volt a beszélgetőtársak közötti harmónia, amihez valószínűleg hozzájárult az a két óra közös utazás is, ami az írók mögött állt – így volt idejük egymásra hangolódni.

Miután Orbán Krisztina, az est moderátora röviden bemutatta a jelenlévőket – Mécs Annát, Gáspár-Singer Annát és Harag Anitát –, rámutatott, hogy

írásaikban hasonlóképpen megjelennek a multikultúra, az emigráció, az egyedülállóság és a húszas-harmincas éveikben járó egyének sorskérdései.

Ezek keresztmetszete pedig a mai Magyarország képét vetítheti elénk. A következőkben arról volt szó, hogy tudatos-e a novellákban ezen témák közvetítése, valamint, hogy lehet-e generációs novelláknak nevezni írásaikat. Bár válaszaik alapján nem tudatos reprezentációról van szó, azt mindannyian belátták, hogy van alapja a feltételezésnek, hiszen magától értetődő kortárs korosztályról, környezetről írni. A félreértések és sztereotípiák abban gyökereznek, hogy az olvasó hajlamos azonosítani a szereplők sorsát a szerzőével. Gáspár-Singer Anna például elmesélte, hogy bár számos alkalommal boldogtalannak titulálták írása miatt, valójában nem látja történeteit tragikusnak. Írásaiban inkább arra törekszik, hogy fanyar iróniával tartson görbe tükröt az olvasó elé.

Ha már női novellisztika, elkerülhetetlennek tűnt a kérdés: mennyiben befolyásolja a témaválasztást az, hogy a megjelentek fiatal, budapesti nőként vannak jelen az irodalomban? Többek szerint írásaikból hiányzik a vidéki környezet vagy a férfi aspektus. A jelenlévők egyetértettek abban, hogy a hitelesség nem a mindenre kiterjedő igazság leírásában rejlik, nem céljuk átfogó képet nyújtani a társadalomról. Mindenestre egyik szerző sem zárkózik el új nézőpontoktól. Harag Anitát kifejezetten érdekli, milyen lehet egy férfi szereplőt megszólaltatni, de még kérdéses számára, hogy mennyire maradna hiteles a másik nem szövege. Gáspár-Singer Anna elárulta, hogy ő továbbra is

maradna megszokott témájánál, ellenben történetei már szétfeszítik a novella terjedelmi keretét. A későbbiekben talán a regény ösvényein próbálna szerencsét.

Mit is tekintünk novellának? A maga klasszikus értelmében kell értelmeznünk? Harag Anita írása is rácsfolnak a hagyományos fogalomra, hiszen hiányzik belőlük a hollywoodi értelemben vett „end”. Mécs Anna számára a novella olyan, mint egy rövid, kellemes és tartalmas társalgás. A novellát azért preferálja, mert a maga tömörségében hangsúlyosabbak maradnak benne a szimbólumok.

Különös hangsúlyt kaptak a beszélgetés során a filmek, a medialitás, és ehhez kapcsolódóan a fikció és a valóság megkülönböztethetősége. Mécs Anna megjelenésre váró novellája is – melyet felolvasott az esten – már-már poszthumanista megvilágításba helyezi az ember és technológia közötti viszonyt. Gáspár-Singer Anna megjegyezte, hogy számára a 2015-ben debütált *Liza, a rókatündér* című filmre emlékeztette. A film, mint közvetett valóság, ihletforrásként szolgálhat.

Fotó: Áfra János

Mindhárom szerzőnek az elmúlt három évben jelent meg az első kötete.

Mécs Annán kívül a másik két író is felolvasott saját, a *Valami kék* és az *Évszakhoz képest hűvösebb* című kötetükből. A felolvasások keresztülszűrték a beszélgetést, ezzel lazítva fel a kérdések folytonosságát. Az est bár hosszú, de tartalmas volt. A tömör csattanó pedig maga a témák valóságossága maga, amit mindenki hazavihetett magával.

Eseményajánló

Február

Február 25. 18.00 óra

KULTopik, Borbély Szilárd-émlékezés

Helyszín: Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézeti Könyvtár (303.)

Vendégek: Bodrogi Ferenc Máté, Mészáros Sándor, Valastyán Tamás

Moderál: Bényei Péter, Versmondás: Edelényi Vivien

Február 26.

Gyermek- és ifjúsági irodalom, Könyvbemutató és kerekasztal-beszélgetés

A Studia Litteraria *Gyerekvilágok* című lapszáma és a *Gyerek- és ifjúsági irodalom a közoktatás különböző szintjein* című kötet bemutatója

Március

Március 25. 14:00 óra

Fiatál Irodalmárok és Kultúrakutatók Fóruma

Az Irodalomtudományi Doktori Iskola és a DAB Nyelv- és Irodalomtudományi Szakbizottságának rendezvénye

Március 27. Fazekas Mihály Konferencia

Április

Április 9. 14.00 óra

Lieli Pál: *Engwer: a magyar őstörténet és nyelvhasználat bozótjának egyik régi (vad)hajtása*

Helyszín: a Debreceni Egyetem főépületének 340/2. (könyvtár)terme

Április 23. 14.00 óra

Bába Barbara: *Lehetőségek és korlátok az ómagyar kori hangtani nyelvjárási különbségek leírásában*

Helyszín: a Debreceni Egyetem főépületének 340/2. (könyvtár)terme

IMPRESSZUM

Főszerkesztő: Urbán Andrea, Tördelő: Urbán Andrea, Nagy Dávid

Szerkesztő munkatársak: Gál Kitty, György-Fazakas Fanni, Király Anna, Nagy Dávid, Nagy Zsófia, Paál Zoltán

Logó: Nagy Nikolett

Felelős szerkesztő: Dr. Bodrogi Ferenc Máté

Felelős kiadó: Dr. Fazakas Gergely Tamás, egyetemi docens és Dr. Rác Anita, egyetemi docens

Kiadja: Debreceni Egyetem Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet;

Magyar és Finnugor Nyelvtudományi Intézet

További információ, korábbi számok:

<http://irodalom.arts.unideb.hu>; <http://mnytud.arts.unideb.hu>